

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de Sacramentis in genere, de Baptismo, de Confirmatione, de
Eucharistia, de Pœnitentia, de Extrema-Vnctione, de Ordine & de
Matrimonio

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

Art. VI. Vtrum in aliquo casu ex dispensatione Pontificis liceat in una
tantùm specie consecrare?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77185](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77185)

talispars sit sensibilis, & sufficienter præfens, A potest valide consecrari.

77. Ex quo inferes, partem minorem, minimo naturali conjunctam, posse consecrari, non autem separatam; quia sub illa ut separata non remanet substantia panis, bene tamen sub eadem ut conjuncta cum alijs.

78. Dices primò: Quæcumq; minima quantitas aquæ non sufficit ad Baptismum: Ergo neque quæcumq; minima quantitas panis ad hoc sacramentum.

Respondeo, concessio Antecedente, negando consequentiam & paritatem; materia enim Baptismi non est aqua, nisi ut ablucens, at non quævis minima pars aquæ ablucere potest; panis vero est materia Eucharistiæ, ut continens Christum; unde cum minima quantitas panis totum Christum continere possit, quælibet pars, quantumcumq; parva, est apta materia cōsecrationis.

79. Dices secundò, Sacramentum Eucharistiæ est institutum ad modum cibi: Sed ad rationem cibi requiritur aliqua determinata quantitas: Ergo & ad materiam Eucharistiæ.

Respondeo sacramentum Eucharistiæ esse institutum ut cibum, non materialem, qui ut corpus reficiat, determinatam requirit quantitatem, sed ut spiritualement, qui ut animam reficiat, certam quantitatem non exproscit.

80. Urgebis, sacramentum Eucharistiæ institutum est ut cibum spiritualis animæ, mediâ assumptione corporali: Sed ut cibum sit corporaliter sumptibilis, certam requirit quantitatem: Ergo & sacramentum Eucharistiæ.

Respondeo hoc argumentum solum probare, sacramentum Eucharistiæ, quantum ad usum & assumptionem corporalem, certam requirere quantitatem, sed id non probare de hoc sacramento, quantum ad consecrationem, & præsentiam Christi sub speciebus, de quo solum agimus in præfenti, unde hæc instantia non est ad rem.

81. Dico quartò, ut consecratio sit valida, debet in particulari determinari quantitas tam continua quam discreta materia, panis scilicet & vini.

Probat: Quantumcumq; materia secundum se sit legitima & consecrabilis, ac præfens Sacerdoti, si tamen iste non velit aut intendat eam consecrare, etiam si proferat verba consecrationis, non manet consecrata; quia intentio ministri necessaria est ad consecrationem sacramenti, ut Tractatu de sacramentis in communi ostensum est: Ergo ut valda sit consecratio, materiam quantitatem determinanda est per intentionem Sacerdotis, quæ velit consecrare tantam & talem quantitatem panis & vini.

Disp.
6.
art. 2.

82. Porro intentio Sacerdotis circa materiam consecrandam tripliciter ferri potest. Primò intendendo consecrare totam materiam quam habet coram se præsentem absolute, & tunc tota illa, cujuscumq; quantitatis sit, etiam si sit totus panis qui venditur in foro, & totum vinum quod est in dolio, manet consecrata. Secundò, intendendo consecrare ex materia quam habet præsentem, solum illam quam habet præmanibus, & quæ est super corporale, vel in pixide, aut in calice; & tunc sola illa manet consecrata. Tertiò, intendendo consecrare ex hostijs quæ sunt super corporale, aut in pixide, unam tantum; & tunc si eam designet, illa sola manet consecrata; si vero eam non designet, nulla consecrata manet. Similiter, si Sacerdos præfentes habeat un-

decim hostias, & intendat tantum consecrare decem, non tamen determinat illas decem quæ vult consecrare, & undecimam quam non vult consecrare, nullam earum consecrabit: non enim consecrabit omnes, quia hoc non intendit, ut suppono; neq; hanc vel illam, quia non est major ratio unius quam alterius.

ARTICULUS VI.

Utrum in aliquo casu ex dispensatione Pontificis liceat in una tantum specie consecrare?

§. I.

Quibusdam præmissis referuntur sententiae.

Duo ut certa supponimus, & aliud in contrarium revocamus. In primis enim certum est valide unam speciem posse sine altera consecrari, ut constat ex ipso usu & præfatione Eucharistiæ, quæ species panis, hoc ipso quod consecratur, adoratur, etiam antequam calix consecratus, & si contingeret Sacerdotem ex malitia vel impotentia non consecrare calicem, eodem modo maneret ibi corpus Christi sub specie panis, quæ semel consecratus panis, non desinit continere corpus Christi, donec species corruptæ maneat. Idem dicendum est consecratione calicis, si sit sine consecratione panis.

Secundò certum est, nulli Sacerdoti de jure ordinario licere unam speciem consecrare sine altera. Est enim præceptum Ecclesiasticum, quod si quis sine altera consecraverit, ut liquet ex cap. *Ubi contra*, quæst. 1. & ex cap. *Referimus* de consecratione, dist. 2. ubi dicitur non posse sine altera calicem dividere mysterium; & ex ijs quæ habentur in decretis generalibus Missalis Romani, titulo de *festis*, ubi præscribitur, ut in omni calice quod fieri potest, sacrificium integrum peragatur. Inter alia præcipitur, ut Sacerdos qui ex impudentia quam pro vipo consumpsit, accipiat vinum, & consecret, atq; consumat, non oblitus præcepto Ecclesiastico de non sumendo Eucharistiæ nisi à jejunis: cui præcepto, quum in *vi*, præponderat aliud de consecrandis simul utraq; specie, & consumenda ab ipso consecratore. Solum ergo difficultas est, & controversia inter Theologos, utrum Summus Pontifex possit dispensare in hoc præcepto, & ob publicam aliquam utilitatem permittere, ut una species sine altera consecraretur.

Partem affirmativam tenent Adrianus in 4. quæst. 6. de Eucharistia, Major ibidem dicitur, quæst. 3. Gabriel in canonem Missæ lect. 14. quæst. 3. Alanus libro 2. de Eucharistia, & alij ex Summistis. Eandem sententiam tenuisse Albertum Magnum in Tractatu de corpore Christi, refert Cardinalis Turrecremata in cap. *Comprimus* dist. 2. ipseque eam ibidem approbare videtur. In eo tamen discrepant hujus sententia doctores, quod Adrianus, & Major existimant non esse de jure divino, sed tantum Ecclesiasticum, in sacramentum Eucharistiæ sub utraq; specie consecrari. Alij verò licet putent id esse de jure divino, adhuc tamen asserunt Pontificem in eo dispensare posse, vel interpretari id jus divinum in aliquo casu non obligare, ut si in regno aliquo vitium conservari non possit. Sententia tamen negans Pontificem in eo dispensare posse, communior est inter

inter Theologos, tum domesticos, tum extraneos; licet plures ex Recentioribus sententiam affirmantem probabilem existiment.

§. II.

Vera sententia duplici conclusione statuitur.

Dico primò, esse de jure divino, quod sacramentum Eucharistiae non conficiatur, nisi consecrando utramque speciem. Ita D. Thomas hic art. 1. ad 2. & infra quæst. 80. art. 12. ad 3. quibus locis duas insinuat rationes, quibus breviter suaderi potest nostra conclusio.

66. Prima est: Quæ sunt necessaria ad integritatem sacramenti, sunt de jure divino: Sed consecratio utriusque materiæ est necessaria ad integritatem sacramenti: Ergo est de jure divino. Major patet, integritas enim sacramentorum est de jure divino, cum ea à solo Christo instituta sint. Minor verò ex eo suadet, quod Eucharistiae sacramentum per modum convivij institutum est: Sed ad integritatem convivij requiruntur cibus & potus: Ergo & ad integritatem hujus sacramenti pertinet utraq; species panis & vini.

67. Secunda ratio sic potest proponi. De jure divino est, ut hoc sacramentum non conficiatur, nisi simul Deo sacrificium incruentum offeratur: Sed sacrificium incruentum Deo offerri nequit, nisi utraq; species consecratur: Ergo de jure divino est, quod hoc sacramentum non conficiatur, nisi consecrando utramque speciem. Minor est certa, tum quia sacrificium Eucharistiae essentialiter & per se debet esse sacrificium secundum ordinem Melchisedech, quia hoc est sacerdotium novæ legis, in qua Christus Dominus est Sacerdos secundum illum ordinem, ut probat Apostolus ad Hebræos 6. & declarat Concilium Tridentinum sess. 12. cap. 1. ubi ait Christum fuisse Sacerdotem secundum ordinem Melchisedech, in institutione sacramenti Eucharistiae: ritus autem illius Sacerdotij erat in oblatione panis & vini, non alterius tantum speciei, ut patet ex illo Genes. 14. *Melchisedech Rex Salem proferens panem & vinum: erat enim Sacerdos dei altissimi.* Tum etiam, quia sacrificium Eucharistiae est idem quod sacrificium crucis, ex parte rei oblatae, illudque repræsentat ex parte specierum, ut constat ex Tridentino citato, cap. 2. De ratione autem & essentia sacrificij crucis fuit quod sanguis realiter & cruentè separaretur à corpore Christi: Ergo de ratione & essentia sacrificij sacramentalis est, quod sanguis mysticè & incruenter separetur à corpore, quod esse non potest, nisi sub utraq; specie hoc sacramentum conficiatur; quia in altera tantum, potius sanguis & corpus uniantur per concomitantiam. Ut ergo detur separatio mystica, requiritur utraq; species, quatenus ex vi verborum, & ex significatione specierum, ponitur in una corpus, & in alia sanguis; ut magis declarabitur infra, cum de Missæ sacrificio disseremus. Major verò in qua est difficultas, sic ostenditur. De jure divino præceptum est Sacerdotibus, ut Eucharistiam conficerent, eo modo quo Christus in illis verbis instituit: *Hoc facite in meam commemorationem*: Sed per illa verba præcepit Sacerdotibus, ut per modum sacrificij Eucharistiam conficerent: Ergo de jure divino est, quod sacramentum Eucharistiae non conficiatur à Sacerdotibus, nisi per modum sacrificij, seu nisi simul

Tem. V.

A Deo sacrificium incruentum offeratur. Major patet, Minor verò probatur ex Tridentino sessione 22. cap. 1. ubi inquit, quod Christus Dominus corpus & sanguinem suum sub speciebus panis & vini obtulit Deo Patri, ac sub earum rerum symbolis, Apostolis, quos tunc novi Testamenti Sacerdotes constituebat, ut sumerent, tradidit, & eisdem, eorumque in Sacerdotio successoribus, ut offerrent præcepit per hæc verba, *Hoc facite in meam commemorationem*, uti semper Ecclesia Catholica intellexit, & docuit. Et can. 2. *Si quis dixerit illis verbis, Hoc facite in meam commemorationem, Christum non instituisse Apostolos Sacerdotes, aut non ordinasse, ut ipsi, alique Sacerdotes, offerrent corpus & sanguinem suum, Anathema sit.* Sed offerre corpus & sanguinem, est sacrificium, quia est oblatio facta in honorem Dei: Ergo per illa verba, *Hoc facite in meam commemorationem*, Christus præcepit Sacerdotibus, ut per modum sacrificij Eucharistiam conficerent. Id etiam aperte declarat traditio Ecclesiæ, quæ colligi potest tum ex multis quæ congeruntur de consecratione dist. 2. tum etiam ex usu, nunquam enim hoc sacramentum confectum est, nisi offerendo Deo Missæ sacrificium.

B Poter etiam suaderi conclusio à posteriori, & à signo: Nam præceptum de hoc sacramento conficiendo sub utraq; specie, prævalet omni præcepto Ecclesiastico, unde Sacerdos, etiam non jejunus, sacrificium ab altero inchoatum, & ex aliquo accideti non perfectum, debet perficere: Ergo signum est, præceptum de consecrando sub utraq; specie, esse ordinis superioris, & divini.

C Dico secundò, non potest Summus Pontifex dispensare, ut Sacerdos consecret in una tantum specie.

88. Probatur primò: Si posset Pontifex cum aliqua Ecclesia dispensare, ut sacramentum Eucharistiae in una tantum specie conficeretur, posset etiam efficere ut talis Ecclesia sine uno sacrificio subsisteret: Sed hoc dici nequit: Ergo nec illud. Sequela Majoris est evidens, siquidem non potest modò dari aliud sacrificium in Ecclesia, præter Eucharistiam: tunc autem Eucharistia non haberet rationem sacrificij, cum in una tantum specie, Eucharistiae sacrificium salvari nequeat, ut præcedenti conclusione visum est. Minor verò suadet: Sacrificium est præcipuū religionis fundamentum, sine quo illa stare nequit, juxta illud Augustini libro 19. contra Faustum cap. 11. *In nullum nomen religionis coadunari homines possunt, nisi aliquo visibilium signorum consortio colligentur*; unde tunc cessavit lex antiqua, quando ablatum est jure sacrificium, & Apostolus ad Hebræos 7. ait *Translato Sacerdotio, necesse est ut & legis translatio fiat*, Sacerdotium verò & sacrificium dicuntur correlativè, ut inquit Tridentinum sess. 23. cap. 1. Ergo Summus Pontifex suā dispensatione efficere nequit, ut aliqua Ecclesia sine ullo sacrificio subsistat.

E Probatur secundò conclusio ex fundamentis in præcedenti statuta. Ut enim ibi ostensum est, præceptum de non consecrando in una tantum specie, est divinum, & non purè Ecclesiasticum: Sed Pontifex in his quæ sunt de jure divino dispensare nequit, ut dicitur Can. *Sunt quidam*, & can. *Contra 25. quæst. 1.* & patet, quia inferior non potest dispensare in lege lata à superiori: Ergo Pontifex non potest dispensare ut Sacerdos consecret in una tantum specie.

Dices, Licet non possit Pontifex dispensare in

Gg

his

his quæ sunt de jure divino, potest tamen interpretari tale jus, declarando illud non obligare in hoc vel in illo casu; ut in proposito, si præceptum de non consecrando in una tantum specie, concurret cum alio divino, & non possit utrumque simul servari; v.g. cum præcepto communicandi in articulo mortis, vel cum in tota aliqua regione non potest haberi vinum. Unde refert Volaterranus libro 3. Geographiæ cap. de Saxonibus, Innocentium VIII. dispensasse cum illis ad consecrandum tantum in pane, eo quod in illis regionibus vinum statim acefcat. Ergo in talibus casibus poterit Pontifex interpretari quod tale præceptum non obliget.

91. Sed contra: Prædicta interpretatio non potest fieri nisi propter aliquam legitimam causam occurrentem: Sed nulla talis potest occurrere: Ergo &c. Minor probatur ex eo quod à sexcentis sexaginta & amplius annis nunquam se talis occasio obtulit: quod enim narrat Volaterranus, fictitium esse colligitur. Primum quia nullum alibi extat hujus concessionis monumentum: quomodo autem in rem tam gravi & inutili non extaret? Secundò quia ex ipsa phrasi convinci potest falsitatis; ait enim permisit Pontificem, ut Norvegi sine vino calicem consecrarent. An verò cervisiam, aut vinum malogranatorum, pomorum, aut morum, vel lac, aut aquam consecrare permisit, si ve puram, ut Aquarj usurpabant, si ve mellitam, ut Melancthon putavit usurpare Ruthenos posse, ob inopiam vini? Tertiò, quia nec stat ratio ipsa quam prædictæ concessionis Volaterranus refert, quod nempe vinum in Norvegia non crescat, aliunde importatum cito acefcat; cum sit nunc vinum ibi tam abundans, & tam potui aptum, ut nec sine specie vini communicare Laici velint.

Addo ex Bzovio ad annum 1490. circa illud tempus nonnullos Sacerdotes qui postea combusti sunt propter falsificata diplomata pontificia, potuisse in illis partibus falsam aliquam dispensationem publicare.

Quod verò dicitur de concursu duorum præceptorum, non est etiam sufficiens fundamentum ad faciendam hanc interpretationem; quia alia præcepta Ecclesiastica, quæ non sunt tanti momenti, sicut istud divinum de consecrando in utraq; specie, non possunt prætermitti propter adimplendum præceptum communionis; nam ad communicandum egrotum verbi gratia in periculo mortis existentem, non licet celebrare sine vestibus sacris, neq; post cibum sumptum: Ergo à fortiori non poterit prætermitti hoc præceptum divinum de consecrando in utraq; specie. Ratio verò horum omnium est, quia neq; tunc urget spiritualis necessitas proximi, cum per alia sacramenta & per devotionem ægroti possit id compensari: neq; urget etiam necessitas præcepti divini de comunicando, quia cum tale præceptum sit affirmativum, non obligat nisi habitâ copiam sacramenti, quæ in illis casibus non habetur.

§. III.

Solvuntur objectiones.

92. Obijcies primò contra primam conclusionem: Divus Thomas in 4. dist. 11. quæstio. 2. art. 1. quæstionculâ 1. ad 4. insinuat videtur, præceptum de consecrando in utraq; specie, non esse Divinum, sed Ecclesiasticum; ait enim

(teste Suarehic disp. 43. sect. 3.) unam speciem non esse sine alia consecrandam tantum quæ contra morem Ecclesiæ, quæ verba minusculis literis notat Suarez, quasi essent D. Thomæ.

Sed in citatione hujus Authoris fidelitatem Divi Thomæ non reperiuntur, nam verba illa tantum dicit quod ille qui habet alteram tantum speciem, debet potius desistere à consecratione quam conficere, præter morem Ecclesiæ, in una tantum specie. Ubi ly, præter morem Ecclesiæ, non excludit jus divinum, sed supponit, quia istemores Ecclesiæ, ex præcepto divino est. Et ita sensus illorum verborum est, quod præter morem Ecclesiæ, à Christo institutum, non licet in una tantum specie consecrare, non autem ob solam consuetudinem ab Ecclesiâ ortam.

Obijcies secundò: Si præceptum de consecrando sub utraq; specie esset divinum, vel esset naturale vel positivum? Neutrum dici potest: ergo tale præceptum non est divinum, sed potest esse ecclesiasticum. Sequela Majoris patet, nam præceptum divinum adequatè dividitur in naturale & positivum. Minor verò quoad utrumque prætem suadet. Et in primis quod tale præceptum non sit positivum, videtur manifestum, cum in nullo Scripturæ loco reperitur. Quod verò non sit naturale, ex eo patet quod ex ipsa sacramentorum institutione non sequitur.

Respondeo concessa Majori, negando Minorem, & ad probationem illius dico hoc præceptum esse in primis positivum, quia colligitur ex illis verbis Christi, *Hoc facite in meam commemorationem*, ut in prima conclusione probatum est. Potest etiam dici quodammodo naturale, quia supposita hujus sacramenti & sacrificij institutione, requiritur quod sit integrum: ad integritatem verò Eucharistiæ in ratione sacramenti, seu spiritualis convivij, & ad substantiam sacrificij incremendi, cruentum crucis sacramenti representantis, utriusque speciei consecratio necessaria requiritur, ut ibidem ostensum est.

Dices, Christus in Cœna post consecrationem panis & calicis dixit, *Accipite & manducate, hinc ex eo omnes*; & tamen hæc verba non continent præceptum sumendi utramque speciem; alioquin Ecclesiâ non posset prohibere laicos calicis sumpcionem: Ergo neq; hæc verba: *Hoc facite in meam commemorationem*, continent præceptum positivum conficiendi Eucharistiam sub utraq; specie. Unde etiam ipse Christus Luca 24. legitur consecrasse in solo pane in Calicella Ematis.

Respondeo quod quando Christus facta consecratione panis & vini dixit *Accipite &c.* communionem sub utraq; specie omnibus adhibuit non præcepit, sed solum omnibus Sacerdotibus, quia præcepit illis qui tunc ibi aderant, & qui constituebant Sacerdotes. Et quod ad illos tantum & non ad omnes communicantes loquebatur Christus, constat; quia ad eosdem dixit illa verba, *Accipite & manducate, bibite ex eo omnes*, ad quos dixit: *Hoc facite in meam commemorationem*: Testatur autem Concilium Tridentinum supra citatum, universam Ecclesiam hoc semper intellexisse, quod in illis verbis, *Hoc facite*, præcepit Apostolis, eorumque in Sacerdotio successoribus, ut offerrent hoc sacrificium Deo: Ergo in illis verbis loquebatur ad illos ut Sacerdotes: Ergo etiam in alijs

cum dicebat. *Bibite ex eo omnes*, id est omnes sacrificantes, non verò omnes communicantes. Unde licet Ecclesia, utrumque calicis laicis prohibeat, non dispensat tamen nec dispensare potest Sacerdotes sacrificantes, ut in una tantum specie communicent.

Ad factum Christi consecrantis panem sine calice pro duobus Discipulis, res est incerta, an etiam tunc consecraverit calicem, nec oppositum constat ex Scriptura; potuit enim utrumque consecrare, & solum præbere panem Discipulis, ipse autem utrumque sumere, & dum dare. Discipulis panem, ex eorum oculis evanescere. Quod si de facto Christus calicem non consecravit, id fecit ex suprema potestate quam habet supra substantiam sacramentorum, & sacrificij, quam Ecclesia non dedit, unde illa nullam potestatem habet in substantiam, aut integritatem sacramentorum, vel sacrificij Missæ.

Objicies tertio contra secundam conclusionem: Pontifex potest dispensare in his quæ sunt de jure divino, nam votum obligat de jure divino ad sui impletionem, & tamen potest in illo dispensare. Idem est de matrimonio rato & non consummato, in quo Pontifex dispensat, & tamen vinculum & obligatio illius est de jure divino & ex natura contractus, qui de se est indissolubilis: Ergo licet sit de jure divino, quod sacramentum Eucharistiæ non conficiatur, nisi consecrando utramque speciem, poterit tamen Pontifex ex commissione Christi, & virtute clavium, dispensare in hoc, & permittere ut Sacerdos in una tantum specie consecret.

Respondeo primo, quod licet daretur Pontificem posse dispensare in jure divino, ex commissione Christi, inclusa in illa universali potestate clavium, *Quodcumque solveris super terram, erit solutum & in celis*; certum tamen est, ipsum non posse dispensare in jure divino spectante ad substantiam vel ad integritatem sacramentorum, vel sacrificij Missæ, ut constat ex Tridentino sessione 21. cap. 2. ubi sic dicitur: *Declarat Sancta Synodus, hanc potestatem perpetuam in Ecclesia fuisse, ut in sacramentorum dispensatione, salva eorum substantia, ea statueret vel mutaret quæ suscipiuntur utilitati, seu ipsorum sacramentorum venerationi, pro rerum tempore, & locorum veritate, magis expedire judicaverit*. Cum ergo consecrare in utraque specie sit de integritate sacramenti Eucharistiæ, ut habet rationem spiritualis convivij, & de substantia sacrificij Missæ, non potest Pontifex virtute clavium in hoc dispensare, ac permittere quod Sacerdos in una tantum specie consecret.

Respondeo secundo, dupliciter posse aliquid esse de jure divino, primo absolute & simpliciter, quia ipse Deus per seipsum imponit aliquod præceptum & obligationem, ejusque naturam & modum determinat: Secundo, ex suppositione, quia voluntas humana disponit materiam & exhibet illam; quæ supposita & manente, obligat jus divinum & naturale ad implendam illam. Quod est de jure divino primo modo, non cadit sub dispensatione Pontificis, cum non constet datam illi esse à Christo potestatem ut dispenseretur in istis præceptis quæ immediate ipse posuit, præsertim circa substantiam sacramentorum & sacrificij: potest verò dispensare Pontifex in his quæ sunt de jure divino secundo modo, quia tunc solum operatur potestas Ecclesiæ circa illud factum humanum, quod requiritur & præ-

Tom. V.

supponitur tanquam conditio ut jus divinum obliget: v.g. in dispensatione voti, Pontifex non tollit obligationem quæ quilibet tenetur implere id quod Deo promissit, sed tollit tantum fundamentum talis obligationis, quam homo actu humano sibi imposuit, ob jus quod habet Pontifex super voluntatem omnium fidelium sibi subditorum. Idem dicendum de matrimonio rato & non consummato, quod quia solum est contractus ortus ex voluntate humana, & nondum habet consummationem suam, potest per voluntatem superioris dispensari ne adimpleatur & obliget; non tamen posita consummatione, quia tunc esset in præjudicium ipsius matrimonij, & perpetuitatis ejus, præter præjudicium quod inde proveniret alteri conjugii, & proli. Cæterum ex eo quod Pontifex dispensat in præcepto de consecrando in utraque specie, dispensaret in jure divino absoluto, quod cum habeat derivari ex divino tantum arbitrio, non potest subire dispensationem inferioris ipsi Deo.

Objicies quarto: non minus pertinet ad essentiam sacrificij Missæ, sumptio utriusque speciei, quam utriusque consecratio: Sed Ecclesia dispensare potest, ut celebrans Missæ, sacrificium, sumat speciem panis, sine calice: Ergo & quod tamen speciem consecret sine alia. Major videtur certa, Minor verò suaderi potest, tum ex eo quod quando ordinati celebrant cum Episcopo, non sumunt calicem; tum etiam, quia Ecclesia in die Parasceves, propter representationem mortis Christi, ordinat ut Sacerdos celebrans sumat species panis sine consecratione calicis.

Respondeo data Majori, negando Minorem, & ad primam illius probationem dico quod quando ordinati celebrant cum Episcopo, non sunt principales celebrantes & sacrificantes, sed solus Episcopus; præsertim quia regulariter solus Episcopus consecrare solet; ipsi autem ordinati referunt suam intentionem ad verba Episcopi, ut per illa fiat consecratio, quando ipse finit, non quando ipsi finiunt; si autem contingat simul cum Episcopo finire, hoc rarissimum est; unde per se & regulariter, solus Episcopus præsumitur consecrare, ideoque solus utramque speciem sumit.

Ad secundam verò probationem respondeo, in die Parasceves non fieri sacrificium, neque caeremoniam illam quæ eâ die fit, esse Missam: unde quando dies illa cadit in festo Annuntiationis, non tenentur fideles tali caeremonia interesse, ut constat expressè ex decisione Cardinalium sacre Congregationis rituum 19. Februarij anni 1622. quam refert Barbosa in Collectaneis, verbo *Annuntiatio Dominica*; & est maxime conformis ipsi juri, ut patet ex capite *Sabbato de consecratione*, distinctione 3. ubi dicit Innocentius I. quod illo biduo feriâ sexta, & Sabbato sancto (ut traditio habet Ecclesiæ, nulla sacramenta celebrantur. Loquitur textus juxta antiquum ritum Ecclesiæ, quo in Sabbato sancto non fiebat sacramentum, nec Missa celebratur, usque ad noctem resurrectionis Dominicæ.

Gg 2

DISP.